

LLÈGIM TEATRE

La importància de ser Frank, d'Oscar Wilde

Dissabte 5 de maig de 2018

10:30h

Biografia

Oscar Wilde (Dublín, 16 d'octubre de 1854 - París, 30 de novembre de 1900) va ser un escriptor i dramaturg irlandès, el nom del qual era Oscar Fingal O'Flahertie Wills Wilde. Va tenir greus problemes legals a causa de la seva homosexualitat, que el van dur a la presó durant una temporada.

Destaca per les seves obres, sobretot en teatre, on retrata la veritable cara de la societat noble de la seva època. Demostra en cadascuna de les seves obres ser un gran coneixedor del comportament i pensament humà, i en les seves millors obres, fa ús de l'humor més anglès i més pur per descriure el món tal com ell el veia.

Primers anys

Era el fill petit del matrimoni i va fer els estudis en la *Portora Royal School* d'Euniskillen, continuant-los a Dublín en el *Magdalen College* d'Oxford, des del 1874 fins al 1878, on es distingí pel seu gran aprofitament, aconseguint l'últim any el premi Newdigate per un poema sobre Ravena, que fou el resultat d'un viatge que realitzà el 1877 per Itàlia i Grècia.

Després començà la publicació en diaris i revistes de cert nombre de poemes, dels quals alguns foren reunits en un volum el 1881 i publicats amb el títol de *Poems by Oscar Wilde*; una nova edició d'aquests aparegué a Nova York l'any següent. Aquest mateix any emprengué una *tournee* de conferències per l'Amèrica del Nord, en les quals desenvolupà la seva teoria d'*Aesthetic Philosophy*. Per aquesta mateixa època es representà en un teatre de Nova York el seu drama *Vera*; entre els anys 1883-1884 desenvolupà un cicle de conferències a Anglaterra; i el 1884, va contraure matrimoni amb Constanza Lloyd, de la qual tingué dos fills.

Comença a editar amb força

Després d'editar (1887-89) la revista literària i de modes *The Woman's World*, el 1888 publicà el volum de contes *The Happy Prince*, que marcà en ell un període d'extraordinària activitat literària. El 1891 publicà una sèrie de petites novel·les amb el títol de *Lord Arthur Savile's Crime*; també publicà la novel·la *El retrat de Dorian Gray* i reimprimí alguns assaigs publicats en diaris i revistes que agrupà amb el títol de *Intentions*; en aquest mateix any, es representà a Nova York la seva comèdia en vers *The Duchess of Padua*. L'any següent donà a imprimir un nou volum de contes, *The House of Pomegranates*, i per primera vegada veié estrenar-se en una escena anglesa una obra seva, la comèdia en prosa *Lady Windermere's Fan*, que aconseguí un èxit extraordinari. Aquest pujà de punt i arribà a una veritable popularitat amb les obres *A Woman of no importance* (1895); *An Ideal Husband* (1895) i *The Importance of Being Earnest (La importància de ser Frank)* (1895) amb el subtítol *A trivial comedy for serious people*. L'any 1895 també publicà la seva col·lecció d'assaigs, *Oscariana*.

Així doncs, es considerava la labor d'Oscar Wilde especialment com la d'un autor dramàtic, estimant-se només com agradables passatemps les narracions, novel·les, contes i poemes. El 1893 va escriure en francès el drama en un acte *Salomé*, que fou representada l'any següent per Sarah Bernhardt i traduïda a l'anglès per Alfred Douglas.

En aquella època Wilde fou, durant alguns anys, el favorit i ídol del públic, i visqué envoltat de gran faust. Aleshores, ja gaudia d'una reputació universal i s'esperava d'ell una gloriosa carrera literària, quan el 1895 intentà un procés difamatori contra el marquès de Queensberry, i aquest, ensems, l'acusà del delicte d'homosexualitat. Detingut i després d'un sorollós procés, comprovada l'existència d'actes que queien sota el *Criminal Law Amendment Act*, el 27 de maig de 1895 fou condemnat a dos anys de presó amb treballs forçats. La sentència aixecà grans i nombroses protestes en els cercles literaris estrangers, però foren inútils: s'hagué d'extingir la seva condemna a Reading (Berkshire), on va compondre un commovedor llibre confessant la seva falta, titulat *De profundis*, del qual es publicà només la meitat aproximadament: l'altra meitat fou dipositada a la mort de Wilde pels marmessors literaris d'ell mateix en el *British Museum*, perquè restés reservada fins al 1960, en què podria publicar-se.

La llibertat

Assolida la llibertat el 29 de maig de 1897, va viure pobre i abandonat, primer a Berneval-le-Grand, prop de Dieppe, i després a París, molt espatllat en la seva energia pel treball. Finalment, es va donar a la beguda, els seus béns van ser

intervinguts i cap editor gosava vendre els seus llibres, ni cap teatre representar les seves obres. Malgrat els seus minsos mitjans, passà algunes curtes temporades a Itàlia i en alguns llocs a la vora del mar i riberes del Sena i del Marne. El 1898 morí la seva esposa, de la qual es trobava separat, i aquell mateix any publicà *The Ballad of Geol Reading* (Londres, 1898), que signà C. 3.3., que era el seu número a la presó. Aquesta obra és extravagant i en ella, l'autor descriu les opinions dels seus companys de presó mentre s'executava a un d'ells (última producció de l'època pòstuma de la seva vida).

La mort d'un geni

Morí trencat pels sofriments de la seva condemna, després d'una curta malaltia, i deixant d'un legatari un manuscrit de més de 200 pàgines que constitueix una relació apologètica de la seva vida. Finalment, un teatre de Londres es llançà a estrenar una obra dramàtica de Wilde, i el seu nom sortí del silenci al qual el seu procés l'havia condemnat. A l'èxit d'aquesta reposició seguiren els d'altres peces dramàtiques: el 1906, Richard Strauss musicà al seu genial drama *Salomé*, i amb el seu teatre, les seves altres obres, novel·les, contes, assaigs, es veieren traduïdes a la major part de llengües europees i s'escenificaren algunes de les seves narracions. A Anglaterra, Itàlia, França, Alemanya i Espanya es van publicar les seves *Obres completes*, els seus autògrafs es cotitzaren a preus molt alts, etc. El 1928 fou trobat el manuscrit *La duquessa de Pàdua*, que es considerava perdut i pel qual s'oferien quantitats importants. Aquest original fou guardat pel pare de l'actor Arliss, el qual era tipògraf en la impremta on s'edità el llibre.

Wilde fou un escriptor original i brillant, un artista consagrat a l'art per l'art i dotat d'extraordinari refinament, gran viva d'enginy i un culte de la bellesa. Alguns comentadors de criteri mesquí atribueixen part del seu èxit a la mateixa anormalitat de la seva vida i a l'atmosfera creada al voltant d'ell pel ressonant procés dels seus desordres. Contra aquests, s'alça el criteri de la majoria. Un dels seus crítics escriu:^[1]

« L'èxit d'Oscar Wilde es deu tan sols a una raó: que es tracta d'un dels més fins escriptors de les lletres contemporànies, dotat d'altres qualitats, talent, gràcia, originalitat, agudeses, esperit crític, exquisidesa d'estil que fan immortal el nom d'un vertader creador de l'art. La seva obra, impregnada d'un ample valor d'universalitat, és amable i comprensible per als públics de totes les latituds, sense reduir-se, com ocorre a molts dels seus coetanis anglesos, a una sensibilitat racial de difícil exportació i comprensió exòtica. Si el públic va fer quelcom per Wilde, i més que el públic els editors i la crítica, ha estat reparar la injustícia comesa amb ell per Anglaterra, restaurant, inclús en la mateixa terra britànica, gràcies, sobretot, al grup serè i generós que capitanejava l'admirable mister Robert Ross, la memòria d'un home víctima de la societat i imposant el respecte i encès l'amor a una obra per tants conceptes importants.

LA IMPORTÀNCIA DE SER FRANK

Les contradiccions i les paradoxes nodreixen tota l'obra d'Oscar Wilde. També la mentida, però no ens equivoquem: entesa com antirealisme. Estem en l'àmbit de la ficció on tot brolla de la imaginació. L'obra és una paròdia extrema d'aquesta tendència que va fer del seu autor un dels homes més irreverents, anticonvencionals, sarcàstics i temuts de l'univers literari del seu temps. Des del joc de paraules del títol, *The Importance of Being Ernest*, impossible de traduir-lo a qualsevol llengua sense espatllar-lo, tota l'obra transcorre al voltant d'una impostura feliç, ja que finalment deixa de ser-ho. Com passa en les millors "comèdies d'embolics", aquesta és summament hàbil en enredar i desenredar, sempre amb la intenció que el públic no deixi de somriure. L'impostor John s'adona al capdavant que ha fet el contrari del que volia: "s'ha passat tota la vida dient la veritat i només la veritat", sense saber-ho!

Com es diu en el pròleg, Italo Calvino diu que els clàssics es rellegeixen i que en cada lectura ens sorprenen amb quelcom inesperat i inèdit. Wilde està considerat el promotor de la comèdia moderna que acaba amb els melodrames vulgars que omplien els teatres britànics. El que fa de Wilde un clàssic, però, és que el seu teatre no ha perdut l'aroma de modernitat. Els temps i les societats canvien, la hipocresia d'avui no és la burgesia vuitcentista, ni tan sols sabem si encara som burgesos. Però el cinisme i la singularitat que representen els personatges de Wilde serveixen igualment per trivialitzar i ridiculitzar les convencions actuals.

En un article sobre els llibres que no s'han de llegir mai, Wilde es refereix a tota l'obra de John Stuart Mill. Però n'exceptua un: l'assaig sobre la llibertat. Efectivament, es tracta del text filosòfic més clar, concís i brillant que s'ha escrit mai sobre la llibertat individual.

Cal saber distingir –afirma Mill– entre una llibertat autèntica i la llibertat, per dir-ho així, submissa. L'home autènticament lliure és el que es governa a sí mateix, no el que es deixa governar per les modes, els prejudicis, el que toca fer o està ben vist. Oscar Wilde no es va apartar mai d'aquesta norma. I ho va pagar amb la llibertat. Una més de les paradoxes del món lliure.